

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 20

от редовно заседание, състояло се на 30.05.2024 г.

ПРИСЪСТВАТ: Д-р Габриела Наплатанова – председател, Пролет Велкова, Симона Велева, Соня Момчилова.

ОТСЪСТВА: Галина Георгиева

Съставил протокола – Вера Данаилова

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклади от дирекция Мониторинг и анализи относно фокусирано наблюдение за спазване условията на индивидуални лицензии, издадени на Българската национална телевизия за доставяне на програми БНТ1 и БНТ2.

Вносител: Е. Станева

Докладва: З. Гюрова

2. Доклад от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

а) молба от КОД Медия енд Ентъртейнмънт Груп ООД за прехвърляне/ заличаване на регистрации за доставяне на аудио-визуални медийни услуги и Заявления по чл. 125а от Закона за радиото и телевизията от КОД Фешън ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Fashion и от КОД Хелт ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Health TV;

б) заявление от А. Й. Маркетинг 22 ЕООД за вписване на доставчик на платформа за споделяне на видеоклипове по чл. 125с от Закона за радиото и телевизията.

Вносител: Е. Станева

Докладва: Д. Петрова

3. Доклад от дирекция Обща администрация относно издаване на актове за установяване на публични вземания.

Вносител: Р. Радоева
Докладва: Н. Николова

Разни

- утвърждаване на дати за провеждане на срещи, дискусии, кръгли маси, включени в План-програма за дейността на Съвета за електронни медии, за месеците юни-юли;
- обсъждане възлагането на външен експерт изготвянето на техническо задание за обявяване на обществена поръчка за социологическо изследване, свързано с дейността на националните обществени доставчици на медийни услуги – Българската национална телевизия и Българското национално радио;
- информация от IT специалист за временното недостъпване на сайта Съвета за електронни медии;
- съгласуване на проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Постановление № 240 на МС от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане
- заместване на и.д. председателя д-р Габриела Наплатанова по време на командировката ѝ за участие в 59-та среща на EPRA, Ротердам, Нидерландия.

Информации

Габриела Наплатанова поздрави всички, които ще проследят заседанието на Съвета за електронни медии днес, 30 май. Дневният ред включва доклади от дирекция Мониторинг и анализи за програми БНТ1 и БНТ2 и по-конкретно: дали се изпълняват зададените в лицензиите проценти съдържание; доклад от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими; доклад от Обща администрация, който ще мине в закритата част, в която ще се разгледат различни организационни въпроси. Има и предложение от г-жа Пролет Велкова и г-жа Симона Велева за извънредна точка, която да бъде включена като точка първа в дневния ред.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема дневния ред с направеното допълнение.

ПО ТОЧКА ПЪРВА: Предложение на г-жа Пролет Велкова и г-жа Симона Велева.
(Приложение 2)

Габриела Наплатанова предостави последователно думата на г-жа Велкова и на г-жа Велева да аргументират направеното от тях предложение.

Пролет Велкова подчерта, че изборите наблизават – и българските парламентарни избори, и европейските. Колкото повече наближава датата 9 юни, толкова по-интензивни дезинформационни наративи биват разпространявани в публичното пространство. Г-жа Велкова мисли, че Съветът би могъл да бъде полезен на аудиториите, на гражданите, на избирателите като ги насочи, като ги подпомогне в това да се ориентират сред фалшивите новини, като им обърне внимание, че съществуват надеждни източници на информация, където дезинформационни наративи и послания биват опровергавани. Един от тези източници е специализираният портал на Европейската комисия, където могат да бъдат намерени онези дезинформационни наративи, които биват разпространявани в цяла Европа със съответната проверка на тези твърдения. Сайтът на българо-румънската обсерватория за дигитални медии по аналогичен начин представя всичко последно,

което излиза като фалшиви новини, мисинформация, дезинформация или поне има опит да бъде обхванато. Сайтът на Европейската дигитална медийна обсерватория също подпомага в тази посока. Г-жа Велкова предлага да се постави на сайта на Съвета за електронни медии кратко съобщение с препратка към посочените сайтове. Така и медиите биха могли да го ползват и адресират към своите аудитории. Според нея, това ще е в контекста на постоянното вече усилие на СЕМ да подпомага медийната грамотност.

Симона Велева се асоциира с предложението, като целта е да се посочат официални източници: Европейската комисия, както и тези две, високо престижни обсерватории и изследователски центрове, които се занимават с темата. Това е практика, която се възприема и от другите регулатори. Мисли, че съобщението би било полезно за аудиторията, едно допълнително усилие на Съвета, наред с всичко останало, което прави.

Габриела Наплатанова допълни за външната публика, че СЕМ се е срещал преди година и половина, под ръководството на г-жа Момчилова, с представители на Българо-румънската обсерватория. Институтът Гейт, който сътрудничи на обсерваторията и помага, заедно със Софийския университет са част от програмата за проверка на фактите на Българската национална телевизия и работят ефективно. Отделно Европейската обсерватория за дигитални медии публикува редовни доклади по отношение на различни явления, които се наблюдават в големите онлайн платформи и онлайн търсачки и доколкото те успяват да спазват правилата, залегнали в усилението Кодекс за борба с дезинформацията. До Съвета вече има и официално писмо с разпознаване на българския медиен регулатор и българските усилия от страна на Европейската група на регулаторите, че първи, заедно с Италия, е успял да съдейства материалите, свързани с Европейските избори и информираността на гражданите, да бъдат излъчени в обществените радио и телевизия, както и на техните платформи. Г-жа Наплатанова подложи на гласуване предложеният текст.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Да се публикува на интернет страницата на Съвета за електронни медии следното съобщение:

„Съветът за електронни медии в усилията си да подпомага медийната грамотност на потребителите на медийни услуги, обръща внимание върху тенденцията за използване на различни дезинформационни наративи за предстоящите европейски и парламентарни избори. Във връзка с това гражданите могат да получат повече информация на специализирания портал на Европейската комисия, на сайта на Българо-румънската обсерватория за дигитални медии, както и на сайта на Европейската дигитална медийна обсерватория.

Съобщението да се изпрати и на БТА.

ПО ТОЧКА ВТОРА: Доклади от дирекция Мониторинг и анализи относно фокусирано наблюдение за спазване условията на индивидуални лицензии, издадени на Българската национална телевизия за доставяне на програми БНТ1 и БНТ2.

Зорница Гюрова – директор на дирекция СА МА представи докладите. (Приложение 3, 4)

Извършено е наблюдение за изпълнението на програмните характеристики, заложи в Индивидуална лицензия за доставяне на аудио-визуална медийна услуга с наименование БНТ1 на обществения доставчик Българската национална телевизия. Прегледано е

разпространеното телевизионно съдържание от 00:00 ч. до 24:00 ч. в двуседмичния период 25.03. – 07.04.2024 година. Времевият период се характеризира с динамична политическа ситуация в страната – неосъществена ротация за поста министър-председател, връчване и връщане на неизпълнени втори и трети мандат за съставяне на кабинет, както и посочване от президента Румен Радев на председателя на Сметната палата Димитър Главчев за служебен премиер, съответно връчване на мандат за съставяне на служебно правителство. В изпълнение на обществената си функция БНТ променя установената програма схема на БНТ1, за да отрази пряко всички събития от национално значение.

Според лицензионните условия, новините в БНТ1 трябва да са не по малко от 5,1 % от дневното програмно време; не по-малко от 15,6 % от общото програмно време на новините трябва да бъде за новини с регионална тематика; не по-малко от 0,7 % от новините трябва да бъдат придружени с жестов превод. Резултатите показват изпълнение на условието за обем новини на дневна база, като процентите се движат за двуседмичния период между 6.2% и 13,8%; Мониторингът констатира недостиг на регионални новини в 8 дни от 14-дневния период като процентите се движат между 4.7% и 23.7%. Относно жестовия превод проверката установява изпълнение на условието (между 52.4% и 73% от новините са с жестов превод). Спадът на регионални новини се отчита поради големия обем отразени от БНТ новини от национално значение. Следва да се отбележи, че и през 2023 г. при осъществено наблюдение по лицензия в период, който се характеризира с наситени политически събития от национално значение, също е отчетен недостиг на регионални новини. Изводът - условията в лицензията за БНТ1 по отношение на обем новини, включени в дневното програмно време и наличието на жестов превод, се изпълняват във всички дни на двете проверявани седмици. Делът на регионалните новини в някои дни е недостатъчен. Лицензионното условие за БНТ1 относно актуалните предавания е за не по-малко от 16,6 % от седмичното програмно време. Мониторингът отчита изпълнение за първата седмица от 33.9% и за втората седмица 34.3%. Доставчикът преизпълнява лицензионното условие за актуални предавания в БНТ1 и през двете наблюдавани седмици. Образователните предавания трябва да бъдат не по-малко от 3,7 % от седмичното програмно време. За първата седмица се отчитат 9.6%, образователни предавания, за втората седмица 9% - доставчикът спазва лицензионното условие. Културните, религиозните и др. предавания следва да са не по-малко от 4,7 % от седмичното програмно време. За първата седмица се установява обем от 14.4%, за втората 17.1% – програмната характеристика се изпълнява. В БНТ1 трябва да има детски и младежки предавания не по-малко от 7,6 % от седмичното програмно време. Мониторингът отчита за първата седмица 5.5%, за втората 6.2% Доставчикът не изпълнява заложените в лицензията обем детски и младежки предавания. В сравнение с предходна проверка от 2023 г., когато БНТ1 успява да достигне изискуемите проценти, настоящото наблюдение констатира дефицит на предавания за деца в ефира на обществения доставчик. Отчитат се и нелогични програми решения като това да се излъчва детски филм през нощта. Наблюдаващият констатира, че извънредните политически събития от общонационално значение оказват влияние и върху този параметър. В доклада е отбелязано, че видимо немалка част от детските филми са стари продукции. Развлекателните предавания и предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи са заложили като обеми от месечното програмно време. Развлекателното телевизионно съдържание за двете седмици на наблюдение е общо 6,1 %, при заложили в лицензията не по-малко от 4 % от месечното програмно време. Интеграционното седмично специализирано предаване за хора с увреден слух „Светът на жестовите“ е излъчено три пъти в периода на наблюдение и достига обем от 0,1 %, изчислен на месечна база. Към него с основание може да бъдат

причислени и други предавания, придружени с жестов превод, вкл. и детското предаване „Арт дъга“. Така за двете седмици изпълнението е в размер общо на 4,3 %, при заложено в лицензията не по-малко от 1,8 % от месечното програмно време.

Вторият доклад отразява резултатите от осъществен мониторинг на програма БНТ2. Наблюдението обхваща период от две седмици: 25.03. – 07.04.2024 г. Съгласно лицензията, профилът на програмата е общ (политематичен), реализиран в областта на културата и образованието. Според индивидуалната лицензия, новините трябва да бъдат минимум 5 % от общото програмно време за деня и минимум 15 % от тях да бъдат с регионална тематика. За двете седмици наблюдение, обемът новини в БНТ2 се движи между 1.07% и 7.48% като неизпълнението на лицензионното условие се отчита за 12 дни от 14 дневния период. Относно новините с регионален характер, мониторингът отчита само един ден изпълнение от 19.46% и 13 дни неизпълнение – процентите се движат от нула до 13.63%. Като цяло за периода БНТ2 не успява да изпълни условието за обем новини и регионални новини на дневна база. Тук следва да се обърне внимание, че БНТ2 излъчва в делнични дни новини в 12:00, 18:00 и 23:00 часа (без централната емисия в 20:00 ч. от БНТ1). В събота и неделя излъчва само в 12:00 часа, което затвърждава негативната тенденция от 2022 г. в уикенда обемът новини да е в недостиг в програмата. Често отпада и емисията в 23:00 ч в делник, което също се отразява върху обема новини по БНТ2.

Според програмните характеристики в лицензията, актуалните предавания в БНТ2 не трябва да са под 12% от седмичното програмно време. За първата седмица наблюдението отчита 21.73% актуални предавания, за втората седмица – 20.57% - следователно условието е изпълнено. Образователните и научните предавания трябва да бъдат не по-малко от 23% от месечното програмно време. Проверката отчита за първата седмица 26.64% и за втората седмица 23.41%. Наблюдението показва, че само за половината от месеца, БНТ2 достига заложения в лицензията обем образователни и научни предавания, което дава основание да се допусне обосновано, че се изпълнява обема на месечна база. Според лицензията на БНТ2, за културни, религиозни и други предавания е определено да не бъдат по-малко от 45 % на месечна база. Отчита се за първата седмица 46.96%, за втората 47.55% и обосновано може да се твърди, че за наблюдавания период се изпълнява заложения в лицензията програмен параметър. БНТ2 трябва да излъчва на месечна база не по-малко от 5 % детски и младежки предавания. За първата седмица излъчва 5.53%, за втората 5.75%. Настоящият мониторинг обхваща двуседмичен период и в този смисъл обосновано може да се твърди, че получените резултати сочат за спазване на заложения обем детски и младежки предавания в програмата. Предвиденият обем за развлекателни предавания е не по-малко от 4% от месечното програмно време. Първата седмица резултатите сочат 10.85%, втората седмица 11.97%. Обосновано може да се твърди, че общественият доставчик изпълнява лицензионното условие за обем развлекателни предавания в програма БНТ2. В обобщение: общественият доставчик БНТ изпълнява общия (политематичен) профил на програма БНТ2, реализиран в областта на културата и образованието. Мониторингът установява, че БНТ не успява да изпълни условието за обем новини и регионални новини в програма БНТ2. Потвърждава се и тенденцията за наличие на множество повторения на предавания от програма БНТ1. Недостатък е липсата на нови издания на някои от предаванията, повторения се излъчват многократно. Като цяло, програмната схема на БНТ2 е сбор на нова и стара продукция. Повечето от предлаганите на аудиторията игрални филми, сериали и детски филми и предавания са от архивния фонд на БНТ.

Габриела Наплатанова даде думата на членовете за коментари по докладите.

Пролет Велкова смята, че по отношение на недостига на регионални новини, който се установява, може би трябва да се направи още едно наблюдение в следващ, по-спокоен

период, без толкова извънредни политически или обществени събития, които в случая са натежали в полза на националните новини за сметка на регионалните. Това е съвсем нормално, оправдано и разбираемо. Друго, което обаче се вижда вече като хроничен проблем и със сигурност не може да бъде оценено като епизодично е отсъствието на достатъчно като количество и най-вече като качество предавания за деца и млади хора. Наистина е странно БНТ да върти детски предавания, създадени през 1975 година. Да, те може да са ценни, може да са любими на децата, но не може това да бъде основното детско съдържание, което обществената телевизия предлага. Г-жа Велкова смята, че това е отговорност, на която обществената медия не откликва по начина, по който се очаква от нея. Знае се, че децата „плуват“ в морето на интернет, в социалните мрежи. Знаят се всички потенциални неблагоприятни въздействия, които могат да произтичат за тях от там, но именно заради това телевизията би трябвало да направи неколкостранно по-големи усилия, за да създава детско съдържание и то качествено съдържание, което формира културни вкусове, което развива езика, развива личността. Според г-жа Велкова, съветниците трябва да решат как биха могли да обърнат тази тенденция. Най-малкото, което може да направят, е да проведат една среща с ръководството на БНТ, за да видят защо тази тенденция продължава и как тя може да бъде обърната. Да настояват за това.

Соня Момчилова, в допълнение на казаното от г-жа Велкова, отбелязва, че съветниците някак си уважаваха аргументите на ръководството на Българската национална телевизия, че децата не гледат телевизия и че няма интерес към нейната програма в частта за детски и младежки предавания. Проведеното от страна на СЕМ по предложение на г-жа Велева изследване показва, че има интерес, и че се гледа телевизия за децата и то в един сериозен процент. Г-жа Момчилова смята, че трябва да се обърне внимание на Българска национална телевизия още повече, че е постъпил сигнал в Съвета за електронни медии от страна на продуцента, чието предложение за детски сериал не е било уважено и то с доста скандално обяснение, че не е набрало достатъчно гласове при положение, че по време на миналогодишната сесия е имало положителна оценка по отношение на художествените достойнства на неговото предложение, на неговия сериал. Интересно е какво се случва и защо няма, доколкото е разбрала, и тази година приети предложения за производство на нови детски и младежки филми и сериали.

Пролет Велкова вметна, че според този сигнал, който са получили, и който се цитира, всички кандидати са получили с по една точка по-малко от изискуемия минимум, за да могат да се превърнат в реална продукция на телевизията, което също е странно. Засега казва странно, но това трябва да се провери.

Симона Велева е съгласна да се направи среща и преди периода за отчет. Факт е, че сегашното ръководство на Българската национална телевизия действа извън мандат и извън концепция, която да е утвърдена от Съвета за електронни медии. Това дава дефект именно в тази посока. Солидаризира се с разбирането, че новинарското съдържание на БНТ2 може да се изследва в един по-спокоен период откъм политически събития, но хроничната липса на детско и младежко съдържание е видима. „Господин Тал“ е било любим сериал на сегашните дядовци. Може някой дядо да го гледа с носталгия, но се съмнява някое истинско дете, което в момента е дете, да има интерес към такова съдържание. Това важи и за останалите излъчени продукции. Разбира телевизията, че се опитва да гони лицензии и затова изважда такива съдържания от архива, но са необходими повече усилия в тази посока. Ако може да каже нещо положително, това със сигурност е, че новините са на доста добро ниво. Излъченият филм „Арт дъга“, който е насочен към глухи деца, е също доста добра продукция, така че може да се поздравя и в тази посока ръководството на телевизията. Г-жа Велева е съгласна да търсят някакво решение на проблема, който си седи.

Габриела Наплатанова, запознавайки се с двата доклада, може да каже в заключение, че дефицитите за регионалните новини и детските предавания не са от вчера и от днес. Забелязвани са и в други такива тематични наблюдения, но истината е, че периодът действително е на интензивни политически събития, които БНТ няма как да не отразява директно и може би по някакъв начин се изкривява процентния резултат. Затова ще помоли да се направи отново наблюдение за регионалните предавания и за детските, като не пречи да се помоли за среща и ръководството на БНТ. Вероятно има някакви стъпки, които биха могли да направят, тъй като тези проблеми, както вече е отбелязала, не са от вчера и от днес. Съветът е запознавал БНТ със своите наблюдения и на предишни отчети и е хубаво да разберат какво се случва по отношение на кинопроизводството за деца, анимационни филми и т.н. Г-жа Наплатанова предложи първо да гласуват дали приемат докладите и след това дали да се проведе среща с ръководството на БНТ, както и за второ наблюдение по отношение на регионалните новини и за детски предавания.

Пролет Велкова мисли, че наблюдението трябва да бъде само за регионални новини, тъй като според нея това е изкривяване на регионалните новини заради националните.

Габриела Наплатанова предложи да гласуват наблюдението да е само за регионалните новини.

Симона Велева попита в кой период да бъде наблюдението.

Габриела Наплатанова предложи ръководството на дирекция Мониторинг и анализи да прецени в кой период да проведе наблюдението след като приключи изборната кампания, тъй като сега целият мониторинг е ангажиран именно със съдържание, свързано с предизборната кампания.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема докладите. Да се проведе среща с ръководството на БНТ. След приключване на изборите да се осъществи повторно наблюдение за спазване изискването за „регионални новини“, предвидено в лицензиите за доставяне на аудио-визуални услуги БНТ1 и БНТ2. Периодът на наблюдението ще бъде уточнен допълнително.

ПО ТОЧКА ТРЕТА: Доклад от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

а) молба от КОД Медия енд Ентъртейнмънт Груп ООД за прехвърляне/ заличаване на регистрации за доставяне на аудио-визуални медийни услуги и Заявления по чл. 125а от Закона за радиото и телевизията от КОД Фешън ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Fashion и от КОД Хелт ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Health TV;

б) заявление от А. Й. Маркетинг 22 ЕООД за вписване на доставчик на платформа за споделяне на видеоклипове по чл. 125с от Закона за радиото и телевизията.

а) молба от КОД Медия енд Ентъртейнмънт Груп ООД за прехвърляне/ заличаване на регистрации за доставяне на аудио-визуални медийни услуги и Заявления по чл. 125а от Закона за радиото и телевизията от КОД Фешън ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Fashion и от КОД Хелт ЕООД за регистрация на аудио-визуална медийна услуга Code Health TV.

Доротея Петрова – директор на Дирекция СА ЛРПР МА, представи доклада. (Приложение 5а)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: На основание чл. 125а, ал. 4, т. 3 във връзка с чл. 32, ал. 1, т. 16а от Закона за радиото и телевизията:

1/ отказва регистрацията на КОД ФЕШЪН ЕООД като доставчик на аудио-визуална медийна услуга с наименование „Code Fashion”.

2/ оказва регистрацията на КОД ХЕЛТ ЕООД като доставчик на аудио-визуална медийна услуга с наименование “Code Health”.

Прекратява производството за заличаване на регистрацията на КОД МЕДИЯ ЕНД ЕНТЪРТЕЙМЪНД ГРУП ООД като доставчик на аудио-визуални медийни услуги с наименование “Code Health TV”.

б) заявление от А. Й. Маркетинг 22 ЕООД за вписване на доставчик на платформа за споделяне на видеоклипове по чл. 125с от Закона за радиото и телевизията.

Доротея Петрова – директор на Дирекция СА ЛРПР МА, представи доклада.

(Приложение 5б)

Симона Велева е разгледала сайта, който предлага предприятието и според нея, то е по-скоро доставчик на нелинейни медийни услуги отколкото на платформа за видеосподеляне, доколкото става дума за спортен сайт, на който ще се качват явно мачове и различни спортни мероприятия, но със сигурност негенерирани от потребители, които са на стадион или някъде другаде, а генерирани от официални източници и вече разпространени чрез интернет. По-скоро ѝ се струва, че заявителят се е объркал, че дейността има характеристиките на платформа за видеосподеляне.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Да се изпрати писмо с разяснение на легалната дефиниция за платформа за споделяне на видеоклипове. Да се укаже на заявителя какви са изискванията към съдържанието на общите условия, да се определи срок за отстраняване на констатираните недостатъци в тях, да се укаже и че същите следва да бъдат приети от компетентен орган на управление на дружеството.

Габриела Наплатанова закри откритата част на заседанието, тъй като следва разглеждането на административни въпроси. Благодарни на всички, които са проследили днешното заседание на Съвета и им пожела приятен ден.

ПО ТОЧКА ЧЕТВЪРТА: Доклад от дирекция Обща администрация относно издаване на актове за установяване на публични вземания.

Незабравка Николова – гл. счетоводител, представи доклада. (Приложение 6)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Да се издадат актове за установяване на публични държавни вземания на посочените в приложението към доклада доставчици на медийни услуги.

ПО ТОЧКА РАЗНИ:

- **Утвърждаване на дати за провеждане на срещи, дискусии, кръгли маси, включени в План-програма за дейността на Съвета за електронни медии, за месеците юни-юли.**

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Утвърждава датите за провеждане на срещи, дискусии, кръгли маси, включени в План-програма за дейността на Съвета за електронни медии, за месеците юни-юли, както следва:

11 юни – организиране на среща в рамките на Меморандума за медийна грамотност за представяне на клиповете на СЕМ.

2 юли – организиране на дискусия на тема: Европейски акт за свободата на медиите.

11 юли – организиране на публично събитие „Избори и дезинформация“, в рамките на което ще бъдат представени доклада на СЕМ за специализираното наблюдение на изборите на 9 юни, резултатите от изследването на Екзакта Рисърч груп ЕООД, както и да бъде проведена дискусия по темата.

Определя 11:00 за начален час на всички събития.

- **Обсъждане възлагането на външен експерт изготвянето на техническо задание за обявяване на обществена поръчка за социологическо изследване, свързано с дейността на националните обществени доставчици на медийни услуги – Българската национална телевизия и Българското национално радио.**

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“:

Да се възложи на външен експерт изготвянето на техническо задание за обявяване на обществена поръчка за социологическо изследване, свързано с дейността на националните обществени доставчици на медийни услуги – Българската национална телевизия и Българското национално радио. Възлага на председателя да предприеме действия за сключване на договор.

- **Съгласуване на проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Постановление №240 на МС от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане.**

Нора Косева – гл. юрисконсулт, представи доклада. (Приложение 7)

Симона Велева отбеляза, че не е успяла да види доклада преди заседание.

Габриела Наплатанова обърна внимание на администрацията с оглед на това да бъдат запознати всички съветници достатъчно навреме, да не пристигат такива сериозни материали толкова късно.

Емилия Станева уточни, че проектът на ПМС е постъпил в СЕМ за съгласуване предишния ден и затова докладът е изпратен на съветниците към 17 часа на същия ден.

Симона Велева ще подкрепи съгласуването на документа на Министерски съвет. Благодарни на председателя г-жа Наплатанова. Объркването идва от това, че при пращането на допълнителни материали, заедно с тяхното предложение с г-жа Велкова, този файл не се отваря, има технически проблем.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Съгласува без забележки проект на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на МС от 2019 г. за създаване на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане. Потвърждава Симона Велева, член на СЕМ, като представляващ Съвета за електронни медии в състава на Съвета за прилагане на Национален координационен механизъм за върховенство на правото и на Съвет за неговото прилагане.

- **Информация от IT специалист за временното недостъпване на сайта Съвета за електронни медии;**

СЕМ прие за информация. По предложение на г-жа Габриела Наплатанова, и.д. председател, приема да се проведе среща с водещи специалисти в ИТ сектора във връзка с подобряване дейността на Съвета, свързано с използване на нови технологични решения и изкуствен интелект при осъществяване на мониторинг. Да се проведе среща/ обучение по киберсигурност.

- **Заместване на и. д. председателя д-р Габриела Наплатанова по време на командировката ѝ за участие в 59-та среща на EPRA, Ротердам, Нидерландия.**

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Г-жа Соня Момчилова, член на СЕМ, да замества и.д. председателя на СЕМ д-р Габриела Наплатанова по време на командировката ѝ за участие в 59-та среща на EPRA, Ротердам, Нидерландия, от 05 до 07.06.2024 г. вкл.

ИНФОРМАЦИИ

- **Информация от г-жа Соня Момчилова за участието ѝ във втора, допълнителна среща по човешкото измерение на ОССЕ (SHDM 2) на тема „Медийна грамотност и демокрация“, която се проведе във Виена, Австрия в периода 27-28 май 2024 г.**

Соня Момчилова информира, че посещението на форума е било интересно. Запозна се с г-жа Рибейро, предава поздрав, както и с г-жа Бетина Руигис, която е политически съветник в офиса на г-жа Рибейро и е референт за България. Тя е била и модератор на последната сесия. Започва отзад напред, защото това всъщност е най-ключовото, това, което г-жа Рибейро е представила в заключителния ден на събитието. Тя много добре познава ситуацията в България, самата тя е бивш журналист, произхожда от бившата източна част на Германия, работила е в Берлин. Г-жа Момчилова и г-жа Рибейро са разменили мнения в тази втора, допълнителна срещата по човешкото измерение на ОССЕ, организация, в която членуват 57 държави, включително и България. Всяка година се провеждат по три подобни срещи по линия на човешкото измерение, посветени на различни теми в сферата на правата на човека и основните свободи. Настоящата е била посветена на темата „Медийна грамотност“. Организирана е от ротационното Малтийско председателство на ОССЕ със съдействието на председателя на ОССЕ по свободата на медиите Тереза Рибейро и Бюрото за демократични институции и Права на човека към ОССЕ, базирано във Варшава. В откриването се е включил онлайн директорът Матео Мекачи от Италия, който е поздравил присъстващите, след което са пристъпили към деловата част на събитието. Четирите документа г-жа Момчилова ще ги предостави на

светниците, за да имат съвсем конкретна информация. Трима лектори са участвали в първата сесия от събитието. Както вече е отбелязала, по интернет се е включил г-н Мекачи, който е поставил проблема с множеството избори, които ще бъдат проведени в Европа. Основен проблем – дезинформацията, идеологическата поляризация, която се дължи, според единодушното мнение и на лекторите, и след това по време на дискусиите се утвърдило като разбиране, заради напредващите технологии, заради това, че не може да бъде овладяна по никакъв начин дезинформацията, хибридната информация, която залива всички нас. „Факт форум“, една платформа, представена от Каролина Линденкам, която е аналитик, известен журналист, е дала много факти за нейната организация. Това са фактчекъри, които се занимават със същата дейност, с която и тези, които ние познаваме в България. Най-известни са със случая Потсдам, работили са по този казус, но г-жа Линденкам също е на мнение, че е трудно, невъзможно е да се опровергават всички факти. Вторият докладчик е представен като колумнист. Млад човек, самият той се представил като човек от поколението Z. За госпожа Момчилова е било странно, че той няма профили в социални мрежи, в официалните мрежи, обаче е колумнист. Това, което е отбелязал е, че поколението Z би трябвало, че трябва да се ограничи от ползването на социални мрежи, защото няма време за четене. Изказал дори възмущение от баба си, която му изпашала тик-ток видеа. Оглупяване, казал той, че се забелязва. Всички се съгласили. Третият докладчик - Клаус Утенбергер, австрийски известен журналист от общественото радио на Австрия, е говорил за обществените ценности, за международното измерение на проблема, той е бил по-радикално настроен за това, че трябва да се наказват, да бъдат наказвани разпространителите на дезинформация. Как обаче? Тук е настъпил смут, смее да твърди г-жа Момчилова, тъй като това всичкото е разположено в канавата на човешкото измерение. Изказани са мнения, че изкуственият интелект в голяма степен, освен като основен инструмент за разпространение на фалшиви новини, може да се използва и като ограничаващо средство, но никой не е посочил рецепта. На това се дължи и унието на самата г-жа Момчилова в някаква степен – няма рецепта, няма алгоритъм. Други акценти във форума. Във втория ден обсъждането е било иззето от конфликтни диалози за Нагорни Карабах, за репресиите. Двете делегации – арменци и азербайджанци, спорят много активно за човешките права, за информацията, за дезинформация, за това че не се дава гласност на проблемите на двете страни. Модераторите са прекъсвали всеки един от представителите на страните, защото изказванията им не са в унисон с темата, не реферират с темата, не са релевантни на проблемите, но така използват форума, за да си поставят техните проблеми. Това се оказало, че било традиция, както е обяснила г-жа Будинова, която работи в постоянното представителство. Г-жа Момчилова не е присъствала до сега. Вторият ден колегата и приятел на СЕМ от Северна Македония г-н Зоран Трайковски е представил доклад за работата. Уверил е присъстващите и ръководителите на ОССЕ, че абсолютно прозрачно са били проведени изборите в Северна Македония - темата на втория ден е била медийната грамотност и спазване на демокрацията в информационната среда по време на избори. Г-н Трайковски е казал, че абсолютно прозрачно са проведени изборите, медиите са били съвършено коректни, спазвали са всички европейски стандарти. Както при нас и те са провели фокусирано наблюдение, следили са работата им през цялото време. Разказа за тяхната организация, в която членуват 26 организации, знаем това, представял я е и друг път за медийна грамотност с изключително много средства, тя се финансира от много места. Сега въпросът, който си задава г-жа Момчилова, предполага че и при колегите ѝ възниква той: като толкова медийната грамотност е висока, защо се стига до такива резултати на изборите. Така че Зоран Трайковски представи техният опит, македонският опит, за което беше поздравен. В Македония, както каза, всичко е протекло много добре, нямало е забележки. Дискусиите на форума са били около

изкуствения интелект и как той може да бъде полезен и в същото време една част от участниците твърдят, че е вреден и трябва да бъде ограничаван, друга част от участниците казват, че трябва да бъде внедрен в регулацията и това в контекста на човешкото измерение някак не е станало ясно как да се случва. Вторият ден е приключил с представянето на г-жа Рибейро, която препоръчала държавите от региона да се ангажират по-активно и отговорно с провеждане на политики, реализиране на стратегии за стимулиране и за развитие на медийната грамотност на своите граждани като предпоставка за борбата с дезинформацията, фалшивите новини, за утвърждаване на свободата на изразяване и свободните медии, както и за укрепване на демокрацията най-общо казано. Г-жа Момчилова може да изпрати записи на дискусиите през двата дни на форума. Тя си е сверила часовника и смята, че ние сме наистина пионери по отношение на мерките, които европейският регулатор взима. И това е било оценено в неформалните разговори, които е провела, за да попита къде-какво се прави от страна на регулаторите. **Габриела Наплатанова** благодари за изчерпателния и интересен доклад, поднесен подобавашо. Тя също има прекрасни впечатления от г-жа Тереза Рибейро, макар и дистанционни. Г-жа Рибейро е приветствала един онлайн семинар във връзка с онлайн медиите и платформите и как те се използват въпреки усиления Кодекс за практика срещу дезинформацията, особено в райони на конфликт и как чрез политическа реклама, включително, достигат послания с реч на омраза в такъв тип зони, които фактически популяризират и радикализират хората.

СЕМ прие отчета и информацията от участието на г-жа Соня Момчилова в срещата.

- **Финансово въздействие върху бюджета на Съвета за електронни медии във връзка с новите правомощия по проекта на Закон за изискванията за достъпност на продукти и услуги.**

Емилия Станева - гл. секретар представи документа. (Приложение 9)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“:

Приема предложението относно размера на необходимите средства за изпълнение на дейностите по Закона за изискванията за достъпност на продукти и услуги, които да бъдат включени във финансовата обосновка на законопроекта.

Габриела Наплатанова закри заседанието.

Материали, приложени към Протокол № 20

Приложение 1 (Дневен ред.)

Приложение 2 (Предложение от П. Велкова и С. Велева с изх. № РД-18 30-02-12/29.05.2024 г.)

Приложение 3 (Доклад от К. Колев с изх. № НД-04 30-07-31/28.05.2024 г.)

Приложение 4 (Доклад от Д. Милева с изх. № НД-04 30-07-32/28.05.2024 г.)

Приложение 5 (Доклад от Д. Петрова с изх. № ЛРР-15 30-04-22/29.05.2024 г.)
Приложение 6 (Доклад от Н. Николова с изх. № БФ-22 30-06-85/28.05.2024 г.)
Приложение 7 (Доклад от Н. Косева с изх. № ПД-08 30-12-10/29.05.2024 г.)
Приложение 8 (Доклад от Е. Димитров с изх. № ИО-04 30-05-3/29.05. 2024 г.)
Приложение 9 (Предложение за финансово обезпечаване на дейността на СЕМ.)

Д-р Габриела Наплатанова
И.д. Председател на СЕМ:

Пролет Велкова:

Соня Момчилова:

Д-р Симона Велева:

Галина Георгиева: отсъства

Старши специалист:
.....
Вера Данаилова

